Keski-Uusimaa 5.10.2008 ss 3 ja 6

SUURENNA NÄYTTÖ 200 %

Kahdeksankymppinen juhlii lauantaina

JÄRVENPÄÄ | Ensi lauantaina Järvenpään Yhteiskoulu juhlii 80-vuotistaivaltaan.

Jos Espoossa asuva **Elina Lehtonen** ei pääse mukaan, niin hengessä hän on kuitenkin mukana. Siitä on nimittäin 78 vuotta, kun nuori Elina Kitunen selvitti pääsykokeen ja aloitti opiskelun samaisessa koulussa.

SIVU 6

Onko siitä jo niin kauan!

Espoossa nykyään asuva 88-vuotias Elina Lehtonen aloitti oppikoulun Järvenpään Yhteiskoulussa

Siitä on 80 vuotta, kun kahdeksanvuotiaan Elina Lehtosen (os. Kitunen) perhe muutti Helsingistä Järvenpäähän. Syksyllä tyttö meni Kinnarin kansakouluun, kävi sitä kaksi vuotta ja sitten olikin jo edessä pyrkiminen oppikouluun.

RIITTA SUOMALAINEN

RIITTA SUOMALAINEN

Kotona Espoossa. Elina Lehtonen on asunut miehensä kanssa jo vuosia Espoossa, mutta kyllä hän vieläkin vierailee vanhassa koulukaupungissaan. Järvenpään Yhteiskoulu ja entinen kotitalo radan varrella on käyty katsomassa useampaan kertaan.

JÄRVENPÄÄ/ESPOO | Järvenpään Yhteiskoulu oli niin uusi, että nuoren Elinan vanhempi sisar ehti aloittaa sen ensimmäisten oppilaiden joukossa heti muuttovuoden syksyllä.

– Minä tulin perässä kaksi vuotta myöhemmin, mutta tunsin kyllä vähintäänkin nimeltä kaikki sisareni luokkatoverit, 88-vuotias Elina Lehtonen muistelee.

Kitusen perhe asui radan varrella, kilometrin verran Helsinkiin pain Järvenpaan asemalta, kauniilla rinnetontilla. Talo on edelleen olemassa, joskaan ei yhtä suuren puutarhan ympäröimänä kuin 1930-luvulla. Siinä missä ennen kasvoi omenapuita on nyt taloja.

– Kouluun oli lyhyt matka. Juostiin peltojen yli ja oltiin yleensä puolivälissä, kun kello soi. Me myöhästyimme, ovet suljettiin, mutta vahtimestari Heinonen päästi meidät aina sisälle.

Yhteiskoulun opettajat olivat pääosin nuoria, hiljattain ammattiinsa valmistuneita miehiä ja naisia. Hääkellot soivat ensimmäisinä vuosina ainakin kahdesti.

> Hääkellot soivat ensimmäisinä vuosina ainakin kahdesti.

Ensin menivät naimisiin Veijo ja Esteri Kokkonen, sitten Heino ja Ilta Kokkonen, Elina Lehtonen muistaa.

Veijo oli poikien voimisteluunopettaja, Esteri puolestaan opetti äidinkieltä ja historiaa. Heino ja Ilta olivat molemmat matematiikanopettajia.

Se kuuluisin Kokkonen oli hänkin Järvenpään Yhteiskoulussa, ei kuitenkaan opettajana, vaan oppilaana. Aikuisena Joonas Kokkosesta tuli yksi Suomen tunnetuimmista säveltäjistä.

Yhteiskoulun vaativin opettaja oli saksan kieltä opettanut Axa Berglind.

Moni huokaisi epäilemättä helpotuksesta, kun koulu loppui ja Berglindistä päästiin, mutta myöhemmin yksi jos toinenkin on saanut kiittää tinkimätöntä opettajaa kielitaidostaan.

Kun Elina Lehtonen myöhemmin opiskeli saksaa yliopistossa, hän ei koskaan tarvinnut sanakirjaa ja ulkoa päntätty kielioppikin oli hyvässä muistissa.

Elina Lehtosen paras ystävä asui naapurissa ja kävi samaa koulua aina siihen asti, kunnes vaihtoi toiseen kouluun Keravalle. Ystävyys Helvi Veneskosken kanssa kesti 80 vuotta.

– Viime keväänä Helvi kuoli. Se oli ensimmäinen kerta vuosikymmenin, kun vietin syntymäpäivääni ilman hänen onnittelupuheluaan.

Ajan kulku näkyi myös viime keväänä, kun Järvenpään Yhteiskoulun vuoden 1938 ylioppilaat kokoontuivat Järvenpäähän juhlistamaan 70 vuoden takaista juhlapäiväänsä.

– Monikaan ei jaksanut saapua enää paikalle, vaikka olisi varmasti halunnut, Elina Lehtonen sanoo. Hänen kuntonsa on vielä sen verran hyvä, että hän jaksoi.

Ylioppilaskevät 1938. Elina Lehtonen oli vasta 17-vuotias, kun hänet lakitettiin Järvenpään Yhteiskoulussa. Kuvassa hän istuu keskellä, neljä luokkatoveria kummallakin puolellaan.

Vanhojen päivä 1937. Vanhojen päivänä Elina Lehtonen (vaalea puku kesk.) ja hänen luokkatoverinsa pukeutuivat oikeasti vanhoihin vaatteisiin.

Lakkiaispäivä oli ikimuistoinen. Elina Lehtonen tuntee vieläkin melkein ruusujen tuoksun sitä muistellessaan. Yhden ruusuista uudet ylioppilaat veivät kymmenen kilometrin päähän Aleksis Kiven haudalle.

Ei mennyt kauaakaan, kun siltä samaiselta hautausmaalta löytyi toisenlaisiakin hautoja.

– Heti ylioppilaskevään jälkeisenä kesänä pojat menivät armeijaan. He ehtivät tuskin suorittaa sen, kun sota seuraavana vuonna alkoi. Ensimmäiset tutut nimet ilmestyivät hautausmaalle jo ennen joulua.

Ne pojat olivat niin nuoria, melkein lapsia vielä.

> Kerrankin pärjäsin, vaikka en ollut erityisen hyvä urheilussa.

Järvenpään kouluvuosista on paljon muistoja jäljellä, joista yksi parhaista on koulun hiihtokisoista.

– Ehkä siksi, että kerrankin pärjäsin, vaikka en ollut erityisen hyvä urheilussa, Elina Lehtonen hymyilee.

Kilpailut hiihdettiin Loutissa, ja ne järjestettiin siten, että luokat kilpailivat keskenään. Elina Lehtosen kisakumppaneina olivat siis oman luokan tytöt, joita osallistui kisaan reilusti toistakymmentä.

– Irja Sainio voitti ja minä olin toinen, mutta mikä merkittävintä, sain nimeni lehteen ja olin siitä todella ylpeä! Keski-Uusimaa nimittäin julkaisi kolmen parhaan nimet kultakin luokalta.

Keravan ja Järvenpään yhteiskoulujen välisiin urheilukilpailuihinkin Elina Lehtonen osallistui ahkerasti, joskin huutosakissa.

– Kentälle valittiin vain parhaat, sillä kumpikin koulu halusi ehdottomasti voittaa. Siellä olivat kaikki: Sariolat, Tarvajärvet, Parkkoset ja muut kuuluisuudet.

Järvenpäästä ei tullut Elina Lehtosen kotikaupunkia, sillä perhe muutti pois sieltä samana vuonna, kun hän kirjoitti ylioppilaaksi. Tosin kotitalo säilyi vielä vuosia perheen kesäpaikkana.

Myöhemmin hänestä tuli uskonnon lehtori ja Helsingin piispa emeritus **Samuel Lehtosen** vaimo. Tätä nykyä Lehtoset asuvat Espoossa.

Mustavalkokuvat ovat Elina Lehtosen albumista.

80-VUOTIAS

Yhteiskoulu on perustettu vuonna 1928

- Järvenpään vuonna 1928 perustettu Yhteiskoulu juhlii ensi lauantaina koulun 80-vuotista toimintaa.
- Koulussa opiskelee 542 oppilasta, nelisenkymmentä opettajaa ja kymmenkunta muuhun henkilökuntaan kuuluvaa työntekijää. Nykyinen rehtori on **Aune Toivanen**.
- Koulussa toimivat perusopetuksen seitsemännet, kahdeksannet yhdeksännet vuosiluokat, joilla opiskellaan kaupungissa vahvistetun tuntijaon ja opetussuunnitelman mukaan.
- Yhteiskoulun ensimmäinen koulurakennus oli Karjalankannakselta tuotu hirsihuvila ns. Nahkalinna. Rakennus on purettu pois ja sen tilalle tehty kymmenkunnan rakennusvaiheen kautta nykyinen koulurakennus.
- Rakennukset viimeisin peruskorjaus- ja saneerushanke alkoi syksyllä 2004 sen jälkeen, kun lukio oli siirtynyt uusiin tiloihin.
- Töiden jälkeen ruokala oli kotitalousluokkien paikalla ja kotitalousluokat kieltenluokkien paikalla. Kieltenluokat, musiikkiluokka, tekstiililuokka ja erityisopetuksen tiloja siirrettiin puolestaan vanhan lukon paikalle.
- Uudisrakennuksena koulu sai ajanmukaiset teknisen käsityön tilat ja sen opetusteknologiaa uusittiin.
- Viime syksynä koulu saattoi vihdoinkin luopua 20 vuotta opetuskäytössä olleesta parakista.